

*D*AVID
*G*OMARIZ
MOROS
A LA COSTA

I PREMI DE NARRATIVA MARÍTIMA
VILA DE CAMBRILS JOSEP LLUÍS SAVALL 2008

Notes de Color — 23

MOROS A LA COSTA

DAVID GOMARIZ TOCINO

1r Premi de Narrativa Marítima Vila de Cambrils
Josep Lluís Savall 2008

Cossetània
EDICIONS

Aquesta obra va obtenir el 1r Premi de Narrativa Marítima
Vila de Cambrils Josep Lluís Savall 2008,
convocat per la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Cambrils.
El jurat que atorgà el premi estava format per Robert Benaiges, alcalde de Cambrils,
com a president; Adam Manyé, director dels Serveis Territorials del
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació a Tarragona;
Joan Recasens, regidor de Cultura, Patrimoni, Esports i Lleure de l'Ajuntament
de Cambrils; Lluís Anton Baulenas, novel·lista i dramaturg; Judit Juncosa,
representant de Cossetània Edicions, i Gemma Massagué, tècnica de l'Àrea
de Cultura de l'Ajuntament de Cambrils, com a secretària.

Editat amb la col·laboració de:

AJUNTAMENT DE CAMBRILS

Primera edició: maig del 2009

© David Gomariz Tocino
© Cossetània Edicions

Edita: Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-9791-481-9

Dipòsit legal: B-16.318-2009

*A la meva Montse,
sense la qual aquesta aventura
mai no hauria estat possible*

MOROS A LA COSTA

Era un dia assolellat de març de l'any 1631 de Nostre Senyor. Encara ho recordo. Ho recordo tan bé com el meu nom, Joan Mas, per servir-vos a vós. D'això ja fa una bona pila d'anys. Jo era un marrec. Tenia setze anys. El meu pare estava malalt i jo, coneixedor de l'ofici de pescador, com ell feia, havia sortit a pescar amb la *Mariona*, la petita barca del meu pare, per tal de portar el pa a taula. La meva família no era rica, ni de bon tros, però la mar ens donava tot allò que necessitàvem. De fet, no teníem gaire de res. La meva mare només tenia dos senzills vestits, de tal manera que, quan en portava un, rentava i arreglava els descosits de l'altre. No somreia gaire, però el cert era que tampoc ho esperava. Era una mare molt severa, fins que no tornava de la lliçó del mossèn no em deixava sortir a jugar. Gràcies a aquesta conducta de ma mare he pogut escriure aquesta historia.

El pare era diferent. Li agradava molt sortir amb la barca, i estava encantat d'endur-se'm i ensenyar-me l'ofici. Com llançar la xarxa, com pilotar la *Mariona*, com saber quan es podia girar una tempesta... Em coneixia tan bé la mar de Cambrils com els seus carrers. Per tot això em va omplir de satisfacció sortir a la mar amb la *Mariona*.

Com deia, érem al mes de març i el sol lluïa al cel. Havia matinat força i, després d'haver llançat la xarxa, esperant fer una bona pesca, vaig fer un mos de pa i formatge amb un bon glop de vi, sentint la remor del mar contra la *Mariona*, i em vaig quedar adormit com solia, amb un peu penjant per la borda baixa de la *Mariona*, mullant-se suaument amb el lleuger onatge d'aquelles hores. A mesura que anés passant el

matí la mar s'aniria encrespant, i passaria de ser un mirall blau ondulant a aixecar petites onades, que em despertarien de ben segur. Amb aquests pensaments tan plàcids em vaig quedar adormit. Era molt jove, i el fet que el meu pare estigués malalt, amb un mal al ventre que no el deixava aixecar-se, no em preocupava gaire, els pensaments de mort i patiment encara no entraven en els meus esquemes. Havia de portar peix a casa, i l'íntim pensament que seria jo qui li portaria a ma mare va fer que m'adormís amb un lleuger somriure a la cara.

No sé quanta estona va passar. Recordo que, quan em vaig despertar, el primer que em va sobtar va ser veure, terriblement a prop, la figura d'un esvelt xabec que s'acostava, de forma obliqua, cap on era jo. "Pirates!", vaig pensar.

D'un salt em vaig incorporar i la son es va evaporar al moment. No va ser fàcil aparellar la vela llatina de la *Mariona*. Les meves mans tremolaven de por i d'emoció. Notava com em pujava la sang a la cara i podia sentir com em bategaven les venes del coll, al ritme accelerat del meu cor desbocat. Estava començant les maniobres per sortir d'allà a corre-cuita quan em va venir a la ment la xarxa. La xarxa! Encara era a l'aigua! Acoant-me per la borda de la *Mariona*, agafant de forma frenètica la xarxa, l'estirava per fer-la entrar dins la barca. L'estirava amb totes les forces, em lliscava de les mans i tornava a caure amb un escandalós xof! a l'aigua. Ho tornava a intentar, un altre xof burleta. A la tercera, com diuen, vaig aconseguir recollir una part de la xarxa, però la barca estava tan torta que temia que en qualsevol moment comencés a entrar-hi aigua i acabés al fons del mar.

El xabec s'acostava perillosament i ja en podia llegir el nom. *Ayman*, es deia. Un nom moro. Segur que era un pirata. Vaig acabar de recollir la xarxa a tota velocitat i després no va ser gaire difícil cenyir el vent amb la meva vela llatina. Direcció cap a la costa.

Mentre tenia aquell vaixell pirata a la cua em van venir a la ment les històries de pirates que m'explicava el pare quan sortíem a la mar. Històries de por, i encara feien més por pel fet que eren reals. Aquells salvatges acostumaven a assolar les nostres costes. El meu pare sempre m'explicava com, cinquanta anys enrere, un vaixell ple de pirates moros va arrasar la vila. Van matar molts veïns, en van segrestar molts altres, van saquejar i cremar les cases de les famílies Camps, Vila, Jover, Matas

i moltes altres. A més, van profanar l'ermita de Santa Maria de Mas d'en Bosc, es van emportar les imatges de metalls preciosos i destrossaren les talles de fusta. Van remenar les tombes buscant alguna cosa de valor. Per aquests actes d'impietat, es diu que no va ploure durant dos anys.

Recordo que el meu pare m'explicava aquestes històries amb una emoció que feia que em passés nits senceres sense dormir, veient els moros com s'infiltraven pels carrers de la meva vila, en silenci, per assaltar les cases i matar-nos a tots. Saltava a cada petit soroll nocturn, pensant que era un pirata, amb la seva simitarra, movent-se sigil·losament per la casa.

Estava amb aquests pensaments quan un soroll sord em va retornar a la realitat. Era un tret. Em vaig tombar cap al vaixell, que era un bon grapat de metres més enrere, i allà hi havia, a proa, un home moreno, amb el cap rapat, amb un mosquet a les mans i envoltat per una densa fumarada blanca. Un altre home, amb un mocador vermell al cap, va aparèixer a proa, i també disparà una d'aquelles armes, fent un bum! sord seguit d'un dens núvol de fum blanc. Just després sentia xiular el projectil, que s'enfonsava a l'aigua, a poca distància de mi. Em vaig encongir instintivament i vaig pregar a Déu perquè donés més velocitat a la meva barqueta.

Els trets se succeïren. Un d'ells anà a parar molt a prop meu, just al costat del timó, i féu saltar estelles de fusta. Els molt salvatges van riure quan gairebé em van tocar. Ni em vaig girar. Estava concentrat en el rumb, tot recte, fins arribar a la platja. Ja veia ben visible la flamant torre dels Moros, construïda feia poc. Què esperava el gamarús del guardià per tocar la campana d'alarma? Que tenia els ulls al cul aquell idiota? Que no veia com s'atansava el vaixell pirata? Era encara massa lluny per veure'l? Impossible. Ja devia haver sentit el senyal.

Els trets continuaven caient sobre meu. Ara que les distàncies disminuïen, la seva punteria millorava. Els projectils queien al meu voltant. Una bala va foradar la vela, i vaig imaginar el que sentiria quan, finalment, una d'aquelles boles de plom s'enfonsés a la meva carn. No era normal que en Guillem, el guaita de la torre, encara no hagués donat el senyal d'alarma. Pregava perquè sonés, perquè a aquestes alçades ja tenia clar que aquells pirates em disparaven perquè no pogués avisar els meus veïns de l'atac.

De sobte, va deixar de ploure plom. Estranyat, em vaig girar, i llavors es va fer clara la raó del bon canvi de situació. Aquell vaixell, l'*Ayman*, havia llançat l'àncora i es distingien moviments a coberta per fer baixar un gran bot de rem. Trigarien una bona estona a arribar fins a la platja.

El xabec ensenyava tota la banda de babord, d'on sobresortien set sinistres boques negres d'uns canons que, si disparaven i un d'aquells projectils m'impactava, de ben segur que m'enviaria al fons del mar. Però, si disparaven, el soroll seria més efectiu que qualsevol dels meus avisos o la campana del ruc d'en Guillem. Els havia guanyat. L'eufòria del moment, després d'estar tanta estona sota foc de mosquet, va fer que em posés dempeus a sobre la barca i els dediques una bona botifarra. Un tret, que va xiular perillosament a prop del meu cap, em va respondre. Allò em va esborrar el somriure i vaig continuar pilotant la *Mariona* fins que la sorra li va fregar la panxa.

Amb un àgil salt a l'aigua, i col·locant-me al darrere de la meva estimada barqueta, no em va faltar res més que empènyer la meva embarcació fins a assegurar-la a la sorra seca de la platja.

En girar-me per veure els pirates, em va alegrar comprovar que, encara que ja estaven remant a bon ritme cap a la platja, trigarien una estona a arribar-hi. Hi havia prop d'una vintena d'aquells energúmens dins d'aquella barca, i una segona li venia al darrere.

"Tinc temps de sobres", va pensar el meu cap de marrec inconscient. El primer era avisar en Guillem, que no entenia com era que encara no els havia vist. Amb una bona cursa per la platja, trepitjant la càlida sorra, vaig arribar fins a la pesada porta de fusta de la torre dels Moros. Cridava i picava cops de puny i de peu, esperant que un Guillem amb cara de brètol obrís la porta d'un moment a l'altre, veiés allò que passava, donés l'alarma i els pirates gressin cua, ja que ni mil pirates podien entrar a la nostra vila fortificada. Ja em veia com un heroi, salvant el poble del saqueig i la destrucció. Potser em donarien alguna medalla i tot.

Així estava jo, mentre picava i cridava, imaginava honors, que era rebut pel rei..., però el cert és que, per molt que picava, ningú m'obria. En girar la vista cap a la platja, es veien les dues barques molt més properes, i juraria que tots aquells malcarats estaven pendents de mi. Em va inundar una sensació d'escalfor, una por aguda, que em sorgia del pit,

s'estenia per tot el cos i es concentrava a la meua cara. Estava astorat de por. La cara em cremava i em suaven les mans. Em va rodar una mica el cap, però em vaig refer de seguida. Havia de fer alguna cosa!

Allà, ben a la vora de la torre, hi havia la casa del meu amic Miquel, el terrissaire. A aquelles hores segur que era a dins, treballant. Coneixia bé el camí, ja que m'encantava anar a fer-la petar amb ell mentre veia com treballava el fang i li donava la forma desitjada.

No m'ho vaig pensar més i vaig arrencar a córrer cap a casa seva. Vaig entrar d'una revolada, sense trucar, cridant: "Miquel! Miquel!". Era allà, amb les mans empastifades de fang, davant d'una gerra a mig fer. Em va mirar amb els ulls esbatanats, sense comprendre què passava, preguntant amb la mirada. "Pirates! Pirates!". A en Miquel se li tornà la cara d'un blanc malaltís i digué:

—Pirates? Aquí? I la campana? —preguntà estranyat.

—No ho sé. En Guillem no hi és, a la torre. He cridat i picat, però sembla que a dins no hi ha ningú —li vaig respondre, d'una tirada, tan ràpid que no sé si va entendre totes les paraules.

—Hem d'anar a avisar el guaita de la torre de l'Ermita. Ell donarà l'alarma. He de recollir un parell de coses. Vés tirant que jo t'agafo ara mateix —em va ordenar, tot segur d'ell mateix, recuperant l'ànim.

En sortir a fora i veure la *Mariona* a la sorra, vaig recordar la xarxa plena de peixos que m'havia deixat a la barca. No vaig dubtar a córrer fins allà. No sé per quina raó trobava molt important no arribar a casa sense el peix. No em podia passar pel cap fallar a ma mare el dia que depenien de mi. Em vaig ajupir, vaig agafar aire i em vaig carregar la xarxa a l'esquena, tota plena de peix. Pesava molt. L'aigua lliscava per la meua esquena, encorbada sota el pes. Un primer pas vacil·lant, un segon pas, i en tenir ja els peus millor fiançats no em costà començar a caminar.

No volia mirar enrere. No volia saber com de prop podien estar els pirates. No podia fallar a la meua família. Ja era tot un home.

Caminava per la sorra amb esforç, mirant-me els peus com s'enfonaven entre la sorra fina i calenta.

—Eh! Què fas, ruc? —em cridà en Miquel, que s'atansava a mi corrent. Portava un petit sac on suposo que duia les seves pertinences de valor. Quan arribà davant meu em mirà bocabadat—. Deixa aquesta

xarxa!!! Ja són aquí! —em cridà amb força, al mateix temps que, agafant-me pel braç, m'obligava a girar-me per mirar.

Eren allà. Havien varat la primera barca, estaven a punt de baixar, i una vintena de parells d'ulls estaven pendents de nosaltres. En un tres i no res es llançarien contra mi i en Miquel.

—Corre! Corre! —cridava en Miquel, alhora que ell mateix arrencava a córrer.

No m'ho vaig pensar més i, deixant anar sobre la sorra la xarxa plena de peix, vaig sortir cames ajudeu-me.

Alguns veïns que tenien petites barraques o tallers a la vora de la torre dels Moros, com era el cas d'en Miquel, descobrien ara la presència furtiva dels pirates a la platja i cridaven avisos. Encara no havia corregut cent passes que vaig topar de morros amb el tonto d'en Guillem, que venia corrent (tot el que li permetia la seva grossa panxa), disposat a donar l'avís. No em vaig ni parar a dir-li res, els seus ulls espantats eren el millor dels retrets.

Jo corria com un boig. Era l'últim carreró abans d'arribar al tros de camp que portava fins a la riera i, d'allà, a la seguretat de la vila.

Davant meu corrien els Beltran, un matrimoni jove i afable. Al final del carrer va aparèixer un moro, alt i prim, vestit amb robes brutes i descuidades. Portava una simitarra a la mà, que voltejava alhora que cridava i corria cap als Beltran. Vaig girar cua, corrent com una llebre en direcció a la platja. Faria la volta per darrere de can Miquel i entraria per la porta est de la vila.

Al meu voltant començava a sentir crits i laments. Un home moreno, malcarat, amb un barba negra, espessa i bruta, em va intentar agafar amb les seves grapes llardoses. Era molt gran, però molt lent, vaig fer un moviment cap a un costat per, tot seguit, sortir disparat cap al costat contrari.

Ja tornava a ser a la platja, i en tenir una visió més general de la situació em va pujar una esgarrifança per l'esquena fins al clatell. La platja era plena de pirates, homes patibularis, armats fins a les dents i vestits de forma excèntrica. Aquí els plors i els crits es feien més intensos. De la zona de les barraques venien pirates que portaven dones, nens i homes, ja fos a punta d'espasa, arrossegant-los, lligats, inconscients, sagnant o tot alhora.

Em va cridar l'atenció sentir riure a la meva dreta, i, a uns quants metres, al peu de la torre dels Moros, vaig veure com en Guillem era massacrada al llindar de la porta per tres pirates que semblaven gaudir tallant el cos del pobre Guillem amb els seus sabres. La situació em de-passava, estava allà quiet observant aquella escena, aliè al que en realitat estava vivint. Llavors la meva vista es va fixar en la xarxa, que reposava a la sorra, no gaire lluny d'on em trobava ara. És estrany, però així com amb els anys aquella escena de barbàrie s'ha anat esborrant, recordo perfectament quants i quins peixos hi havia en aquella xarxa, amb aquells colors platejats i blaus tan vius, aquells ulls aquàtics, rodons, mirant sense veure el cel.

Un crit esgarrifós de ràbia em va tornar a la realitat: un home, negre com el carbó, rapat, despullat de cintura en amunt i brandant un sabre es llançava a tota velocitat cap a mi. Vaig sortir corrents, ràpid com una llebre, aixecant la sorra al meu pas, alhora que aquell negre, per la proximitat dels seus crits, m'anava guanyant terreny. Quan gairebé li sentia l'alè al clatell, em vaig girar i, abans que pogués fer res, un cop fort, com un clocl, em va encertar al costat de la cara.

Per un moment tot es va fer negre i vaig caure d'esquena, tan llarg com era, a la sorra. Aquella bèstia negra m'havia colpejat amb el pom del seu sabre. Mirava el cel, però no em podia moure, boquejava com un peix fora de l'aigua i sentia el gust de la sang a la boca.

Podia sentir com els pirates s'allunyaven en direcció a la vila. Unes botes de feltre vermell, usades, s'aturaren al meu costat, just al costat de la meva cara, per ser exactes. Amb prou feines podia girar el cap. Des d'allà sota, veia un rostre clarament àrab, amb un cert aire de majestat, d'autoritat.

—Tienes cojones —em va dir en un castellà amb un lleu accent exòtic.

Vaig provar d'aixecar-me, però una d'aquelles botes de feltre vermell es va clavar sobre el meu pit i em va obligar a tornar-me a estirar.

—Ibrahim, árame bien a este rapaz —va ordenar a algú que jo no veia.

Aquell home de les botes vermelles es va allunyar i, just després, unes mans fortes em van girar i em van lligar entre paraules amables, com ara “tranquilo, muchachito”, “así, buen chico”, “no te preocupes”,

i altres expressions que suposo que devien ser en àrab perquè no les vaig entendre, però el to dolç era prou entenedor.

Després, aquell home em va agafar i em va portar com si fos un sac de patates fins a la vora del mar, on descansaven les barques dels pirates. Era un home alt i fort, i semblava prou amable amb mi com per ser un pirata.

—Què voleu de mi? —li vaig preguntar amb un fil de veu, mort de por. L'Ibrahim ni es va aturar.

—Inshalah —va dir. Després em va deixar caure, sense gaire delicadesa, al fons d'una de les barques. Estava de bocaterrosa i, abans que em pogués acomodar, van caure sobre meu uns quants presoners més, lligats igual que jo. Com que estaven inconscients, les següents hores les vaig passar amorrat contra el fons de la barca, mig ofegat i respirant la forta olor de fusta podrida, aigua bruta i brea. L'olor era asfixiant, i el pes dels altres presoners a sobre meu m'estrenyia les costelles i m'impedia respirar. No recordo res més d'aquell infaust matí.

LA DECISIÓ

Em va despertar un cubell d'aigua ben freda. Estava a bord del xabec. La coberta era força estreta i, en aquells moments, era plena de gent. Em van cridar l'atenció els canons, de bronze lluent. Al meu voltant hi havia la tripulació pirata. Ens miraven expectants. Bé, de fet, ara que me n'adonava, em miraven a mi. Em van cridar l'atenció uns quants que no eren àrabs, tot i que la vista em va quedar clavada en el moro de les botes vermelles.

Era davant meu, a uns quants metres. Estava assegut en una cadira d'elaborades motllures daurades i em mirava amb viu interès. Al seu costat hi havia un home que no era àrab, amb una barba negra canosa i uns ulls sortints que m'observaven fixament, amb una mirada que feia por. A l'altra banda hi havia l'Ibrahim, tot desmanegat, amb un cubell buit a la mà.

—Aquí tenemos al pequeño gorrión al que las balas no quieren tocar. ¿Cómo ha descansado el pequeño príncipe? —va preguntar aquell home. Els altres pirates van riure la gràcia. Jo estava astorat. Em brunzia el cap pel cop d'aquell negre bèstia, i la situació em superava amb escreix. No sabia què dir.

—Yo soy Dhûl Fagâr, la espada del Profeta, azote de los cristianos. Sois gente falsa y taimada que persigue a los míos. Los habéis desposeído de sus riquezas y posesiones por avaricia —va dir d'una tirada, mirant-me amb uns ulls encesos per una gran força interior.

Al vaixell regnava un silenci sepulcral.

ÍNDEX

Moros a la costa.....	7
La decisió	15
Una nova vida	25
Ascens	29
Abordatge.....	33
Alger	43
Trinitaris	53
Família feliç.....	61
Mals encontres i somnis trencats.....	71
L'hora dels adéus	81
Lleveu àncores!	85
Botí i tortures	93
Discussió	103
Lliure! Lliure?	107
Infiltració	113
Emboscada.....	119
Sang i mort a Cambrils.....	123
Duel en la tempesta.....	131
La vida continua.....	139

